

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

**Jncipit solemne opus expositionis Euangeliorum
dominicalium tocius anni reuerendi magistri Alberti de
Padua ordinis frat[rum] heremitaru[m] sancti Augustini**

Albertus <de Padua>

Vlme, 1480

Dominica intra octauas natiuitatis christi sermonis xv.

urn:nbn:de:hbz:466:1-30888

Sermo

tribus beniamin et iude erant iunãe et quia precepit herodes occidi omnes infantes in omnibus finibus bethleem. ideo multi etiam de beniamin occisi sunt: et noluit solari: quin lugeret et lamentaret. in quo exagerat doloris magnitudinem. cum enim homines dolentes appetant solari. ista tamen noluit sed dicit sibi illud hierem. 31. quiescat vox tua a fletu. et oculi tui a lacrimis. et responderet tamen. 2. Defecerunt pro lacrimis oculi mei. turbata sunt viscera mea cum deficeret puulus et lactas in plateis opidi. Et causam indeficientis doloris subiungit: quia non sunt: quod quadrupliciter potest intelligi. Primo sic. omne solans debet preponderare dolori. aut ad illud attingere. et quia nihil carius erat matri vita filiorum. et ipsi non sunt. ideo irremediabilis dolor eius. Secundo ideo non voluit solari. quia nondum erant culpabiles quia infantes. tamen occisi sunt. Tercio non vult solari. quia licet essent filij. ita tamen occisi sunt ac si essent extranei et non filij. Quarto non vult solari quia cum sint martires in pena premium tamen martirij non acceperunt. sed omnes descenderunt ad inferna. Rogemus etc.

Domínica infra octauas natiuitatis christi sermonis. xv

Prima pars.

Rant ioseph et maria mater eius admirantes super his que dicebant de illo etc. Luc. 2. Naturali quadam affectu ab omnibus diligunt infantes. et quoniam illa etas aliquid habet innocentie. ipsos infantes libenter tangimus amplectamur et bene-

dicimus. pro omnibus autem paruulus christus infans amabilior se exhibuit. utpote qui totus fuit innocens. et ideo cum illum inducerent parentes eius in templum ut facerent secundum consuetudinem legis pro eo. currit antiquus simeon. amplexatus est infantem et benedixit illi. Hoc idem fecit mulier illa sancta anna. De quibus in presenti euangelio habet. In hoc igitur euangelio tria tanguntur. Primum est specialis christi commendatio. Secundum est generalis ipsius confessio. ibi: et erat anna. Tertium est pueri ihsu crementum et perfectio ibi: et ut perfecterunt omnia etc. In prima parte euangelij tria tangunt. Primum est admiratio diuinorum: erant ioseph: pater christi putatiuus. nam in textu euangelico hoc modo est scriptum: et maria mater eius: id est christi. Nota ut dicit isido. 12. ethi. c. 6. Mater dicitur eo quod ex ea efficitur aliquid. unde mater dicitur quasi materia. nam materia est quasi mater reze. et ideo beata uirgo vere christi mater fuit. quod de pu-

vissima carne illius factus est. gal. 4. Misit deus filium suum. factum ex muliere. factum sub lege. Et hoc est contra valentinum. qui dixit christum non assumpsisse carnem de virgine sed corpus habuisse celeste. hoc idem est contra manichum qui ponens omnem visibilem substantiam esse a malo deo. nolensque esse christum immunem a corpore. virginem quidem dixit de tali substantia corpus habere sed christum minime. corpus enim illud quod blasphematum erat fantastum. cui tradidit articulus apostolorum dicens. deum esse creatorem celi et terre. et in niceno concilio dicit eum esse creatorem visibilem et invisibilem. Quod autem christus habuerit veram carnem dicit apostolus. ad rom. 1. Qui factus est ex semine dauid secundum carnem. ex semine quidem dauid non quod christus ex semine dauid conceptus sit. sed carnem assumpsit de virgine que fuit ex semine dauid. Et attende quod qui a licet christus sola carne de virgine assumpsit ipsa tamen non fuit mater hominis tamen aut dei tamen sed dei et hominis. christus enim ex utroque deo scilicet et homine constat ut dicit dama. 3. li. et sicut ex eo quod anima hominis et corpus in una personam conveniunt. ideo mulier est mater totius hominis. licet anima sit a deo et solum corpus a parentibus. ita quod in christo homo et verbum sunt una persona. ideo beata virgo est mater dei et hominis. unde athanasius. sic inquit anima rationalis et caro unus est homo. ita deus et homo unus est christus: admirantes: **B** Admirabant maria et ioseph: super his que dicebant de illo: id est de ihesu. psal. Domine deus noster quod admirabile est nomen tuum in universa terra. Digere. congregemus in unum ea que in ortu iesu dicta scriptaque sunt de eo. et tunc scire poterimus singula digna esse miraculo. mirabant virgo de his que audierat ab elisabeth. lu. 1. Vade hoc michi ut veniat mater domini mei ad me. Item mirabant de exultatione angelorum nato christo. Item de cantico natio. Item de adventu pastorum. Item de reuerentia magorum. Item de laudatione simeonis. Sed quoniam unde fuerit ista admiratio. cum enim admiratio proveniat ex ignorantia cause rei insolite. licet hec que dicebant de christo essent insolite. beata tamen virgo et ioseph causam horum didicerant ab angelo. et est dicendum quod mirabant non quidem eo quod ignorarent infantem illum esse deum. sed quia sic cito notificatus erat mundo. rudibus pastoribus. extraneis regibus. et devotis fidelibus. Vel secundo mirabantur quod ampliora non dicebant de illo et ab omnibus. Vel tercio mirabantur ex ampliori eius noticia divina enim propter suam excellentiam quanto amplius percipiunt tanto amplius mentem admiratione suspendunt. isa. 60. Admirabit et dilatabit cor tuum. quia cum cor dilatatur in cognoscendo

Setmo

scendo magis admiratur. qz igitur beata virgo continue videbat diuinitatis opera. ideo admirabatur. Nota qz prius dictum est qz beata virgo aseruabat omnia verba hęc. conferens in corde suo. nunc vero dicitur qz mirabatur super his que dicebantur. ex conseruatione enim verborum noticia oritur. vnde de prouer. 2. Fili mi si susceperis sermones meos ⁊ verba mea absconderis id est conseruaueris penes te tunc intelliges iusticiam et iudicium. et equitatem et omnem semitam bonam. Ex admiratione autem diuinorum oritur reuerentia. vtpote nostraz excedentium fragilitatem. vnde hester. 3. Conturbatum est cor meum pre timore glorie tue. valde enim admirabilis es domine. et facies tua plena gratiarum. Beata autem virgo maria profundam habuit verborum christi intelligentiam quia ea conseruauit. vnde de ipsa dicitur ecclie. 24. Girum celi circuiui sola. quantam ad cognitionem creature et profundum abyssi penetraui. Profunda abyssus est diuinitas. abyssus enim dicitur sine basso. quia deus est pelagus substantie infinite. vt dicit damasc. 1. li. Quantam etiam ipsa habuit reuerentiam patet. quia annuncianti angelo dixit. Ecce ancilla domini. inuento filio cum timore quodam reuerentie dixit. fili quid fecisti nobis. sic ministris nuptiarum dixit. Omne quodcumqz dixerit vobis. facite. C Secundo ponitur benedictio deuotionis: et benedixit illis christo marie et ioseph. vel marie ⁊ ioseph tñ: symeon: qui venerat in spiritu in templum. et ex amore prolis quam gestaerat parentibus benedixit. sicut plerumqz benedicuntur parentes propter filios. et vide quomodo ista benedictio est acceptanda que dabatur a sene iusto venerandus auctoritate. Am an de enim sunt benedictiones eorum sicut eorum maledictiones timede. Nam cum malediceret heliseus pueris clamantibus ascende calue ascende calue. et egressi sunt duo viri de saltu et deuorauerunt ex eis quadragintaduos pueros. vt legitur. 4. reg. 2. Sed dubium est. quia vt dicitur hebre. 7. sine vlla traditione quod minus est a meliore benedicitur. cum igitur symeon non fuerit maioris meriti qz christus et parentes eius. videtur qz illis benedicere non debuerit. ⁊ est dicendum qz est duplex benedictio scz creationis et laudationis. Primo modo deus creaturam benedixit. quia benedicendo erat in ea pro quibus benedicitur. scz dans esse et gratiam. hoc etiam modo ministri ecclesie benedicunt populum. sed benedictione laudis deus a creatura benedicitur. quemadmodum dicitur dami. 3. Benedicite oia opera domini domino laudate et superexultate eum in secula. tali bene

dictione simeon benedixit christo et parentibus eius. Tercio po-
 nit prophetia simeonis. et quecumque predixit futura per christum
 Primo ponit ruinam infidelium: et dixit: interna inspiratione
 docente christo. quem gestabat in humeris ad mariam matrem
 eius: magis suum sermonem dixerit ad virginem quam ad ioseph.
 quia cognouit diuinitus christum non esse ex ioseph sed ex vir-
 gine. Nota quod sanctus iste simeon uenit in genere prophete
 cum iohanne baptista eo quod uterque presentem demonstrauit
 quem alij prophete futurum predixerant. ecce quod quem alij dixe-
 rant futurum iste dicit: ecce positus est: id est statutus et preordi-
 natus a deo est: hic infantulus: in ruinam id est in delectationem
 et conuassationem infidelium. psal. Conuassabit capita in terra
 multorum. Nota quod christus est ruina infidelium tam iudeorum quam he-
 reticorum dupliciter et hinc occasionem et hinc causam. culpe enim il-
 loro causa non fuit sed ipsi ex illo sumperunt occasionem. sed pe-
 ne subsequentis ipse est causa. quoniam christo operante cessauit ritus
 iudeorum. ruit sinagoga regnum et sacerdotium uacat. et ipsi in
 omnem terram dispersi sunt. est etiam ipse ruina hereticorum quoniam
 illorum errores quincunt testimoniis christi. ipsi enim uelud ceci ru-
 unt in illam. sed ipse uelud fortis impellit eos. ruunt enim sicut pa-
 piliones ad lucem candelae. Vel potest dici quod ipse positus est in
 ruinam multorum uiciorum. destruxit enim regnum peccati.
 ruit superbia in eius humilitate. ruit auaricia in eius paupertate.
 ruit luxuria in eius castitate. ruit inuidia in eius benignitate. ru-
 it gula in eius sobrietate. ruit ira in eius patientia. ruit accidia
 in eius vigilantia. Vel potest dici ad litteram quod positus est in ru-
 nam multorum martirum qui propter eum corpore dilaniati sunt.
 psal. Propter te mortificamur tota die. et estimati sumus sicut
 oues occisionis. Secundo predicit gloriam credentium: in resur-
 rectione multorum: non omnium quia non omnes obediunt euan-
 gelio. ro. 10. sed credentium tantum qui nomine israel dantur intelligi
 unde dicit: in israel: qui interpretatur uir uidentis deum per fidem et
 dilectionem. Nota quod christus est resurrectio credentium. resur-
 reccio quia uite anime fides est. io. 11. Ego sum resurrectio et ui-
 ta qui credit in me non morietur in eternum. vel potest dici quod ip-
 se est resurrectio uirtutum gratias asserendo. Vel ad litteram ipse est
 resurrectio sanctorum martirum et aliorum iustorum de quibus legit mat-
 15. multa corpora resurrexerunt cum eo. Et Tercio predicit adtra-
 ditionem rebellium: et: positus est: in signum: id est tanquam sig-
 num: cui tradidit: a rebellibus qui uidentes in illo manifesta di-
 uinitatis signa. illi nihilominus tradidit. Nota quod signum

Sermo

inducitur alicuius significandi gratia. tunc vero signo contradicitur. quando negatur esse quod demonstrat sicut ypocrisis. que est sanctitatis signum contradicunt viri sancti. Omnia autem que fuerunt in christo diuinitatis eius signa fuerunt. quod scilicet de matre virgine. spiritus sancti virtute conceptus est. Cui contradicunt iudei christus et ebyon. Item omnia mirabilia. de ipso testimonium perhiberent. cui contradixerunt iudei dicentes. In beelzebub principe demoniorum eicit iste demonia. Item doctrina eius. que erat diuinitatis signum. ioh. 2. nunquam sic locutus est homo. cui contradicitur iux. 11. cum hoc ad illos diceret ceperunt pharisei et legisperiti grauius insistere et os eius opprimere. Item passio crucis erat diuinitatis signum. qua genus saluauit humanum. cui contradicitur: alios saluos fecit seipsum non potest saluum facere. math. 27. Item resurrectio cui contradicitur mat. vlt. dicentibus iudeis. quia discipuli christi nocte uenerunt et furati sunt corpus custodibus dormientibus. Sed contra iob. 11. Si subuerterit omnia. quis contradicat ei. quasi dicat nullus. Et dico quod de iure nemo sibi contradicat. sed de facto. Vel nemo sibi contradicat. quin ipsius beneplacitum impleatur. ¶ Quarto ponit patientis supplicium: et tuam ipsius animam pertransibit gladius: quod sic construendum est. et animam tuam ipsius gladius pertransibit. vel sic. tuam ipsius animam id est animam ipsius quam tuam reputas pertransibit gladius. Dicit beatus ambrosius. quod nusquam legitur beatam uirginem gladio presentem sinuisse uitam. Queritur ergo quomodo hoc sit intelligendum beatus ambrosius. exponit hoc de gladio diuini sermonis. uerus est enim sermo dei. et penetrabilior omni gladio accipite. Ita ut pertingat usque ad diuisionem spiritus et anime. Et quia beata uirgo. notitiam habuit diuini sermonis ideo gladius pertransiit animam eius. vel sic. gladius passionis christi pertransibit animam. non enim uideri potuit morientem filium quin eodem compassionis gladio feriretur ut dicunt beda et hieronimus. Unde dicit damas. quod dolores quos pariendo non sensit. moriente christo sustinuit. unde de ipsa intelligitur illud tre. 1. D vos omnes qui transitis per uiam terre vel gladius pertransiens animam uirginis fuit uerbum illud christi dicentis. D mulier ecce filius tuus. Illo enim uerbo cognouit se a filio separari. Et infelicem pro filio suscipere commutationem. Unde bernardus. D qualis inquit mutatio. seruus pro domino discipulus pro magistro homo purus pro filio deditur. Vel ex ista littera potest intelligi quod uirgo in pace u

tam finierit. aliquando enim illud dicitur transisse nos. que d
 nos non tangit. Et quia beata virgo siue martirio de mundo
 transiuit. ideo gladius passionis christi animam eius non tan-
 gendo pertransiit. Quinto ponitur reuelatio cogitatum. vt re-
 uelentur ex multis cordibus cogitationes: occulta enim cogi-
 tatum per christum sunt reuelata. Primo quidem quia pama
 consilia iudeorum ipsi reuelauerunt in passione christi. Secun-
 do. quia ipse christus ea reuelauit. ostendens populo quali in-
 tentione pharisei speciem sanctitatis gererent. malicias cordis
 eorum ipse promerebat dicens. mat. 2. Attendite a falsis prophe-
 tis qui veniunt ad vos in vestimentis ouium intrinsecus autem
 sunt lupi rapaces. Tercio generaliter per christum omnia cogi-
 tata debent in iudicio reuelari. i. corinth. 4. Veniet dominus.
 qui illuminabit abscondita tenebrarum. et manifestabit consci-
 entiam cordium. etc.

Secunda pars

¶ Secundo cum dicitur: et erat anna etc. tangitur christi
 generalis confessio que per mulierem facta est. et duo
 facit. Primo enim multipliciter hec mulier commen-
 datur vt eius testimonium sit credibilis. et primo
 commendatur respectu sui a quinq. Primo enim a gratia. vii
 dicit: et erat anna: que interpretatur in qua est gratia. et vere
 gratiosa fuit hec mulier. quia cum de natiuitate christi multi vi-
 ri testimonium perhiberent. sola ista inter feminas christum com-
 mendauit. Secundo commendatur a prophetie dono: prophe-
 tissa: et hoc est magnum donum. quia tempore illo iudicus po-
 pulus nullus habebat prophetam nisi hanc tñ mulierem. Ter-
 cio commendatur ab origine: filia phanuelis: qui interpreta-
 tur facies domini. et ipsa saluatoris vidit faciem quam intue-
 ri desiderabat propheta dicens. Ostende faciem tuam et salui eri-
 mus. Quarto commendatur a progenie: d tribu aser: qui inter
 patriarchas fuit octauus. et significat beatitudinem resurrexi-
 onis que erit etate mundi octaua. vnde etiam aser interpreta-
 tur beatus de quo dicitur gene. 49. Aser panis pinguis et pre-
 bebbit delicias regibus. Quinto ab antiqua etate. hec processerat
 de virtute in virtutem: in diebus multis: quoniam sicut profi-
 ciebat etate temporis. ita maturitate morum. vnde prouer. 4.
 Iustorum semita quasi lux splendens procedit et crescit vsq. ad
 perfectum diem. sed contrarium est de aliquibus qui cum sene-
 scunt efficiuntur pueri. moribus et viciis. de quibus dicitur isa.
 64. puer centum annorum maledicatur. vere maledicti senes et
 anus qui dum peccare nequeunt immoibus tribuunt peccato materia

Secundo

Secundo hec sancta mulier commendat quo ad primuz vel ad statum matrimoniales. cuius matrimoniū commendat qua dupliciter iuxta quatuor condiciones que in matrimonio existunt. Primo em debet inter coniuges esse pacifica uersatio. vñ ecclē. 25. In tribus beneplacitum est spiritu meo que sunt p̄bata coram deo et hominibus. concordia fratrum et amor primorum. et vir et mulier bene sibi consentientes. tale fuit matrimonium sancte istius mulieris. de qua dicit q̄ vixerat cum viro suo. naz si non fuisset inter eos pax et concordia non fuisset vita sed mors vnde dicit ecclē. 25. Commorari leoni et draconi placebit q̄ habitare cum muliere nequam. et hoc idem de viro intelligendū est. Secunda additio matrimoniū ē fides thori quatenus mulier aut vir nulli alteri misceat. nam de muliere que frangit thori fidem dicit ecclē. 23. Omnis mulier relinquens virum suum et statuens hereditatem ex alieno matrimonio in plateis civitatis iudicabitur. quasi pullus equinus fugabit. et ubi non speravit a p̄prehendet. et erit de deus omnibus eo q̄ non intellexit timorem dñi sed de ista sancta muliere dicit singulariter q̄: vixit cum viro suo quia non pluribus se viris miscuit. Tercia additio matrimoniū ē quia est perpetuum. et non dissolvit nisi morte interveniente. vñ dicit apo. 1. cor. 7. Mulier alligata est legi quanto tempore vir eius vivit. q̄ si dormierit vir eius liberata ē a lege viri sui. immo ex quo matrimonium consummatum est dato q̄ coniuges se invicem possunt licentiarē ad religionis ingressum. matrimoniū tamen semp̄ manet inviolabile. quia nunq̄ altero vivente potest alter alteri copulari. tale fuit matrimonium sancte mulieris illius de qua dicit q̄ cum viro suo vixerat: annis septem: vsq̄ sc̄z dum vixit. Quarta additio decorans matrimoniū est carnis integritas. licet em̄ vidua nubere possit cui vult in dño tamē non est ita decorum matrimoniū sicut virginū. vnde non dat eis annulus aureus. nec benedictione sacerdotali velantur. sed virducens viduam. aut corruptam non potest ad sacros ordines p̄moveri. sed matrimonium sancte istius mulieris habuit carnis integritatē. vñ dicit a virginitate sua a tempore sc̄z quo viro suo ipsa virgo in matrimonio iuncta fuit. Et nota pudiciam istius mulieris s̄m q̄ innuit euangelista et exprimit glosa. qm̄ ex coacto matrimonio virginitatem amisit continenter tñ vixerunt ipsa pariter et vir eius. et hoc est magnum dei donum quoniam ut dicitur ecclē. 26. Nulla ponderatio digna est continentis anime. quod non nisi diuinitus haberi potest. vñ sapi. 7. Sc̄vi quoniam aliter non possum esse continens nisi deus det.

I Tercio commendat hęc sancta mulier respectu dei que erat
 vidua. status autē viduitatis medius est inter duos status vir-
 ginitatis scilicet et matrimonij. in quo statu cum mulier a lege viri
 sit liberata debet totaliter diuinis vacare operibus. et quia sancta
 mulier ista septem annis fuerat in statu matrimonij. ideo nunc
 ponuntur septem eius perfectiones quo ad vidualē statū. quarum pri-
 ma est vt speret in deo. mulieres enim desolate maritis plurimas
 consueverunt pati molestias in quibus ad nullū debent nec potest re-
 currere nisi ad deū qui pupillū et viduā suscipiet et vias pecca-
 torum disperdet. vñ thi. 5. Que vere vidua est desolata speret in
 dño. talis fuit hęc mulier de qua dicit et hęc vidua erat id ē vi-
 ro ydua. yduo autē idē est qd sperare. Secūdo vidua debet habe-
 re tēp̄s antiquitatē. vñ d. i. thi. 5. Vidua eligat non min⁹ qua-
 draginta annorum que fuerit vnus viri vxor. et hoc ideo qd peri-
 culū est conuersari cum adolescentioribus viduis. vñ apollo. precipit
 thimotheo dicens. Adolescentiores viduas deuota. de ista autē
 muliere sancta dicit qd: erat vidua vsq; ad annos octuaginta-
 quatuor: tanto enim tēp̄e in viduitate permanserat. Cum igitur ipsa
 fuerit septem annis in iugio et quā matrimonio iam copulabat
 habuit ad minus forsitan tredecim annos. patet quia ipsa erat.
 quatuor et octuaginta annorum. Tercio vidua debet frequentare eccle-
 siā. est enim quasi media monacha qd demonstrat ligatura capi-
 tis vestimentorum color obscurus et multa p que ostendit ex mag-
 na pte renunciaſse mundanis deliciis. talis erat sancta hęc muli-
 er de qua dicit: que non discedebat de templo. Quarto vidua
 debet fugere mundi delicias. et vacare ieiuniis et libidines car-
 nis. nā vt dicit apo. Vidua que manet in deliciis viuens mor-
 tua est. ista autē mulier vacabat ieiuniis. Exemplum enim habe-
 bat iudith. 9. c. habebat iudith sup lumbos suos cilicū et ieiun-
 abat omnibus diebus vite sue. Quinto debet vidua orationibus in-
 sistere. i. thi. 5. Vidua instet orationibus et obsecrationibus die et
 nocte. de ista autē dicit: et obsecrationibus instabat: ista autē ob-
 secratio efficacissimum orandi genus quā cum admiratione quicquid
 postulamus a deo. sic illud p temetipsum dñe. vel illud ecclesie
 p dñm nostrū ihesum christū filium tuū tali modo hęc sancta mu-
 lier orabat. et forte obsecrabat aduentū christi in carnē. quem
 admodum moyses. exodi. 4. Obsecro inquit dñe mitte quem
 missurus es. Sexto vidua debet esse obsequiosa indigentibus.
 vñ d. i. thimothi. 5. Eligatur vidua si filios educauit si ho-
 spicio recepit. Si sanctorum pedes lauit. Si tribulatioem pati-
 entibus subministravit. Si omne opus bonum subsequuta est.

Sermo

talís fuit sancta mulier. de qua dicit q̄ erat: seruiens: quod nō
tñ intelligi debet de dei seruitute que est religio. sed de ea que
est pietas que valet ad omnia. vt dicit apostolus. Septimo
vidua debet in oris conscientie permanere. mulieres enim nu-
p̄ cogitant que sunt mundi. et quomodo placeant viris suis
vt dicit i. cor. 7. Itaq; quia vidua ab illa lege est libera. ideo
die ac nocte debet meditari in lege dñi. quod faciebat sancta i-
sta mulier de qua dicit q̄ agebat omnia supra dicta bona ope-
ra: die ac nocte: hoc non fecit thamar nutus iude. Que aliquo
tempe in viduitate licet pmanserat. depositis tñ viduitatis ve-
stibus induta tristis id est velamine quo vtunt mulieres arabie
commisit inestū vt legit gene. 38. c. R. Secundo post laudem
mulieris eius ponit de christo testimoniū: et hec scz anna tanti
meriti tantq; reuerentie ipsa hora: qua simeon loquebat de cri-
sto supuenies: fortasse veit in spū in tēplū vt saluatore cōfiteret
quē admodū veit simeon i tēplū in spū. lu. 3. Et attende quo
modo saluatoris laudes cumulant. qm̄ anteq; rumor vnus de-
sinat succedit noua laus et gloria. ante em̄ q̄ angelus nato cri-
sto natiuitate eius terminasset pastoribus nuntiare. facta est cum
angelo multitudo celestis exercitus laudantiū deum. et anteq;
pastores ad partum accederent virginis auditū est canticū no-
uum in celestibus. sed anteq; pastorū rumor cessaret. ecce magi ab
oriēte venerunt adhuc plena erant ora loquentiū de nouitate
magorū. et ecce simeon christū adorauit infantē nondum ille
verba finierat. et ecce religiosa mulier: cōfitebat dño: eccle. vi.
Confitebor tibi dñe rex et collaudabo te deū saluatorem meū.
Ista cōfessio erat ad laudis dei reuerentiā quia ipse miserat mū-
do saluatore. edificabat etiam primū vnde sequit: et loqueba-
tur de illo: dicens eū esse saluatore. et humani generis redemp-
tionē: omnib; non vni aut aliquib; sed oib;. Et vide mulieris
istius singulare privilegiū quo ad duo. tñ qz docebat in tēplo.
et tñ dicit aposto. mulier in ecclesiis taceat non em̄ pmittat et
loqui. i. cor. 14. tum etiam quia publice loquebat et tñ simeon
private ad mariam solum locutus fuerat. qui expectabat redem-
ptionem israel. dicebat em̄. Hec est illa redemptio quā expecta-
tis. qm̄ nunc misit deus redemptionē populo suo. declarabat
etiam eis qualiter istam redemptionem deberent intelligere. qz
non corporalem. sicut intellexerunt illi duo discipuli euntes in
emaus qui sperabat q̄ ipse esset redempturus israel a seruitute
corporali. sed predicabat q̄ intelligeret redemptionem a peccatis.
math. 1. Ipse saluum faciet populum suum a peccatis eorū.

Erdo cū dicit et vt p̄fecerunt omnia x̄: tangit pueri
 ihesu clementū et perfectio. et sex tangunt. Quoz p̄
 mū est legis obseruantia p̄fecta: et vt p̄fecerūt: signā
 ter dicit p̄fecerūt qz non quocunqz m̄r̄ ih̄sū legē im
 pleuit. sed p̄fecte mandatū eius p̄pleuit. nō omittens nec apicē
 nec iota. vel ideo dicit qz p̄fecerūt. qm̄ necessitatis ē seruare le
 gez. his qui legi subiūnt. sed facere legis p̄ceptū dicunt qui
 sunt supra legē. et qz beata v̄rgo erat supra legē non tenebat
 legi purificationis et tñ eaz impleuit. id dicit qz p̄fecerūt: om
 nia: que erant tria scz ablatio pueri ad templū. redemptio eius
 qz primogenitus quinqz siclis argenti redimebat. oblatio du
 arū turtuz aut vnus paris columbaz: s̄m legem dñi: qz lex
 scripta fuit digito dñi. exo. 20 In qua h̄c omnia mandabant.
 de quibz h̄c infra dicit cū de purificatione v̄rginis dñi fuerit
 sermo. Secundo tangit regressio v̄rginis: reuēsi sunt in gallileā
 puincā regni iudeoz: in ciuitate suam nazaret: suā certē. qz it
 ē erat eoz habitatio. Nota qz beatus lucas nobis oñdit cām
 quare beata v̄rgo uenerit de nazaret betleē qz occasione descri
 ptionis totius orbis. nunc uero p̄mo dicit de reditu ipsius. qz
 oportuit v̄rginē peregrinari in betleē diebz. 40. post natiuita
 tē ih̄sū iuxta legis p̄ceptū quo mulier pariens masculā. 40.
 diebz stabat intra domū in qua enixa fuerat. Et attende qz sta
 tim vt fuerat nazaret oportuit itē v̄rginē peregrinari. qua
 irato herode fugit in egiptū. ¶ Tertio ponit ih̄sū augmē
 tum: puer aut: puer dicit qz purus. vñ aug. in omel. quadā.
 Christus m̄ peccatores et impios natus. mortali etiā de m̄e
 p̄gressus. purgationē tūdis nascentibz oñdit et ipse celo pu
 rior apparet: crescebat: licet formatio corporis in instanti facta
 fuerit ⁊ non successue. augmentū tñ suscepit in tempore ne vi
 deret esse fantasma. et vt oñderet v̄z se corpus habere. Quar
 to ponit vigor corporis: et s̄fortabat: qm̄ iuxta augmentū cor
 poris sit augmentū vigoris. Quinto ponit p̄fectio anime eius
 quantū ad intellectū: plenus sapientia: colo. 2. In quo sunt
 omnes thesauri sapientie et scientie dei absconditi. quasi dicat
 euangelista ita proficiebat in augmento et vigore corporis. sed
 ex p̄te anime iam erat plenus sapia et virtute ab instanti sue
 conceptionis. ¶ Sexto ponitur perfectio anime. quan
 tum ad effectum: et gratia dei erat cum illo: Nota qz in
 ih̄sū fuit triplex gratia scilicet. vniōis. gratum faciens. et
 gratia gratis data. Et superhabundanter fuerunt in illo.

Sermo

vnde eccle. 24. In me gratia omnis vite et veritatis. et ia. 1.
De plenitudine eius omnes accepimus. fuit igitur in mente gra-
tia repletus. vnde prouer. 1. Addatur gratia capiti meo id est
mentu mee. fuit secundo gratiofus in verbis. lu. 4. Mirabantur
omnes in verbis gratie eius. vñ psal. Diffusa est gratia in la-
biis tuis. fuit tercio gratiofus in opere. zach. 1. Educet lapide
primariuz id est christum et exequabit gratiam verboꝝ gratie
operum. Quarto fuit gratiofus in morte. eccle. 7. Mortuo non
prohibeas gratiam. ymmo p mortem istam gratificauit nos in
dilecto filio suo vt dicit apostolus ad eph. 1. Rogemus ergo
deum ꝛ.

In festo circumcisionis dñi nostri Ihesu christi. Prima pars sermonis xvi A

Distq̃ summari sunt dies octo vt circumcidere
puer. vocatum est nomen eius ihesus ꝛ. luc. 2.
qm̃ dies hodierna est anni principium. ideo prin-
cipes suis suis clientibus et quilibet pater familias
sue familie donaria tribuunt ita q̃ maiores mino-
rib. non minores maioribus aliquid tribuant. sed tamen ad mi-
nores nunciare maioribus bonum annum pertinet. Saluator au-
tem noster ihesus in hunc mundum natus velud princeps. licet
adhuc puulus noluit q̃ iste dies preteriret quin munus acce-
ptabile et gratū tribueret suis fidelibus. Nunus aut̃ hoc fuit pre-
ciosus sanguis ipsius quem in circumsione hodierna die pro
nobis effudit. Presens igitur sollemnitas est compassionis dilecti-
onis et exultationis. Compassionis quidem. quia christus sic
puulus existens p nobis circumsionem sustinuit. 1. pe. 4. chri-
sto igitur passo in carne vos eade cogitatione patiamini. vt vbi
non potest esse corporalis passio. saltem sit mentis compassio.
Item est istud festum amoris. vnde bern. super omnia inquit te
mihi reddit amabilem. D bone ihesu opus redemptionis no-
stre. et sanguis quem sudisti pro nobis. Item est etiam solenni-
tas exultationis. quoniam habemus hodie arras nostre redem-
ptionis in effusione sanguinis christi expectantes plenam in ip-
sius morte redemptionem. et propter hoc in matutinis tantatū
fuit. Hec est dies quam fecit dñs. exultemus et letemur in ea.
De his autem que pertinent ad sollemnitates huius diei sit men-
tio in euangelio hodierno. in quo tria tangunt. Primū est cor-
poralis cristu crucifilio. secundū est saluatoris nois impositio ib